

üks käsi enam teist ei tundnud. Kui mitmed juba „lahinguwäljal“ maas lamasiwad ja paljud „waenlased“ põgenema oliwad pistnud, siis lõndisiwad „wõitjad“ — wiis-kuus meest — uhtelt kõrtsiruumis ja larksiwad kõrtsimehe poole:

„Hei, Kõrtsi-Jüri! Käruta terve märjs omalt poolt wälja! Muidu teeme ta sinu tūmaks!“

„Märjsi on palju! Wõtte kuus pudelit!“

„Olgu! Otsi korgiwinn ja tisu lahti!“

Mehed istusiwad laua ümber ja hakkasiwad uueste jooma. Jõe-Zaak oli ühes wastalistega punuma pannud.

Mehed jõiwad ja lallutatiwad terve õhtu. Üks ja teine tūsis üles, et walimisele minna, aga jalad ei kannud enam. Üksteise järele rauges „kangelaste“ jõud, ja kes mitte põrandale ei kukunud, see jäi laua äärde norijedes magama.

Kell üksteistkümme tuliwad walijad wallamaja juurest kõrtsi juurde.

„Noh, kes wallawanemaks sai!“ küsis kõrtsi-Jüri.

„Kaudsepa-Kaarel!“

„Näe hullu! Ja ei liigutanud ainustgi potti mitte.“

Jah, ajad on halwad!“

D. Gr.

Minu ford on käes.

Wanakene, hall wanakene seisjis wallamaja eeskojas ja ootas ettekutsumist. Ta oli ammu wallawanemaga ja woli-foguga rääkida tahtnud, aga ilka weel ei lastud teda ette. Sääli käisiwad kooliõpetajad, siis walla metsawaht, ehitus-meistrid ja teised ees, aga ford ei tahtnud ega tahtnud wana-kehe kätte tulla.

Kellikümme aastat tagasi, kuis oli siis kõik teistiti!

Wanakene waatas maja ja waatas inimesi, keegi ei tundnud teda enam äragi. Nii mõnigi tuttav oli temast tähelepanemata mööda läinud.

Ja kes wõis teda niisuguses riides, nagu ta praegu oli, tunda? Paigatud palitu, lakkised Wene saapad jalas, kusti õletunust siit ja säält arglikult wälja piilus.

„Kas ma saan juba ette?“ küsis ta möödaminejalt kästjalalt.

„Ei,“ ütles ta karmilt, „täna ei wõeta santsid ette!“

Oma tuppä minnes läi ta prantsatades ukse linnu, nagu oleks wanamees oma küsimisega talle walu teinud.

„Kõik on muutunud!“ mõtles wanamees ja istus oha-

tes pingile. „Teised ajad, teised inimesed. Olin mis ma olin omal ajal, aga nii uhke ja hoolimata ma küll ei olnud.“

Siinsamas majas, mis nüüd küll suurendatud ja uuendatud, oli ford temagi walla talitaja. Tal oli mõisa käest päriskoht ostu pääle wõetud, temast peeti wallas lugu ja teda waliti walla ametite pääle. Et ta ka hää ehitusmeister oli, siis tegi ta ümbruses ehitustööd ja teenis sellega nii mõnegi saja kōrwalt. Wiimati tuli ta arwamisele, et põllutöö küllalt tulutoow ei ole, teenijad läksiwad ju kalliks, linna- ja anad kukusiwad alla ja nii mõtles ta üksi ametitööst elada ja asus linna. Linnas oli ju mitu talupoega haljale otjale saanud, mõni wõderastemaja pidajaks, trahterimiks, mõni rikaks kaupmeheks, teised jälle mitme maja omanikuks ja nii edasi. Üks see kõik olnud meelitaw mõtelda, pääle selle oli weel linnas hää lapsi koolitada.

Pambre Mihkel, nõnda oli ta nimi, läksgi linna. Ta teenis algusel ehitustööga tōesti hääd raha ja ehitas eneselegi tōreda maja üles. Aga asi ei läinud siiski kuni otjani hästi. Kord kulus ta ühe ehituse juures tellingult alla ja wigastas end raskesti. Nüüd pidi ta kangeks ajaks pōdema jääma. Ehitustööd tehti küll wõdera ülewaataja all edasi, aga et oma silmi enam nägemast ega käsi juhtimas polnud, tōi see soowitud kasu ajemele lahju. Kui ta teisel aastal paranes, oli palju tööd wõderaste kätte läinud, kes talle wõistlejaks asusiwad ja odawamalt tegiwad.

Nii tuli siis majanduslikest küljest mäest alla minet. Aga ka perekonna elu ei õnnestanud Pambre Mihkilit. Poega koolitas ta, kuid see ei wõtnud wedu, oli ulakas pois ja heideti L. gümnaasiumist wälja. Nüüd hukkus ta linna mööda, ei wõtnud ühtegi kindlat ametit ja hakkas pärast jooma. Linna trahterisid ja õllepoobisid mööda tolgendas ta ümber ja ajas nurga adwofati ametit. Kodust winnas ta kõik kõrtsi, mis aga iganes kätte puutus. Ka tütreaga ei olnud Pambre Mihkilit onne. Linnas leidis see küll palju „tõlutajaid“, kuid „pättse pähe panejaid“ ei olnud kedagi ja wiimati lan-gesgi — libedale teele.

Pambre Mihkel oli wiimati nii kangel, et tal enam maja ega ka perekonda ei olnud. Kõik oli kadunud. Kustil linnäääres elas ta wäikeses kuruses oma küljeluu Mariga ja kannatas puudust. Oli päew kus tööd ja leiwakoorigut leidis, teisel ei saanud aga midagi. Wiimati kui mõlemate jõud rauges, siis tuli tal mõttesse walla käest abi paluma minna ja nüüd ootasgi ta K. wallamaja ootetas fordä.